

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intéendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTOKON.

Felelős szerkesztő: Dr. FERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intéendő a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilvtér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Népoktatásügyünk a Garamon.

Vármegyénk északi vonalának szorgalmas és hazafias érzelmű, tótajku lakosságára, melyet a mostoha éghajlati viszonyok örökös keserves munkára s szegénységre kárhoztattak, — jobb esztendőket következtek.

Nem régen, pár hónappal ezelőtt, berobogott a kies völgy eddig elzárt kebelébe a kulturának hatalmas paripája, az új vasut; s mintha csak valóban ez rázná fel a körülötte fekvő talajban szunynyadó csiráit a szellemi erőnek, — most vesszük a hirt, hogy a garami magyar nemzeti népoktatás egy óriási lépéssel előre haladt.

Illő dolog, hogy e hirrel komolyan foglalkozunk.

Illő, hogy mindazok előtt, kik e nagy és szép, szinte előre meg se mérhető fontosságú tény megalkották, kalapot emeljen e vármegyének minden lakója, a ki magát magyar embernek vallja s a ki meg tudja azt érteni, hogy hazánkban, Magyarországon mennyit kell még küzdenie a magyarnak, hogy benne igazán itthon lehessen.

A vallás- és közoktatásügyi minister kibontakozva a hosszan tartott törvényen kívüli állapotnak minden üdvös alkotást elfojtó karjai közül, a napokban kiadott rendeleteivel egy csapásra Helpán, Pohorellán, Polonkán és Závadkán magyar tanítási nyelvű állami elemi népiskolákat s ezekkel kapcsolatos állami kisdévodó intézeteket állított. S ez intézmények meg a most folyó év szeptemberével megnyílnak.

Lapunk nem paedagógiai ujság, nem kívánhatjuk olvasóinktól, hogy e nagy alkotásnak tanügyi értéke iránt úgy érdeklődjenek, mint a hogy ez esemény a népoktatás munkásait és vezetőit érdeklí; mindazáltal, midőn e nagy és nevezetes kulturális újdonsággal e helyen foglalkozunk, az olvasók nemzeti és hazafias érzelmeitől bizalommal elvárjuk, hogy e fontos eseményt öröm- és lelkesedéssel fogadják, mert ez nem-

csak a szoroson vett népoktatásnak, hanem a nemzeti törekvesek vívmányainak, győzelmeinek s diadalainak is egyik nagy és magasztos ügye.

Az a körülmény, hogy a nevezett tót közösségek túltömött iskolái kiváló tanítók között szétosztva, az erkölcs és tudomány terjesztésének sikeresebb szolgálatára az eddiginél alkalmasabbakká lesznek, a népoktatásügynek válik hasznára: — de az, hogy az egész völgyön immár több módja nyílik — a kiváló vezetéssel bíró Coburg hercegi iskolák mellett — a most érintett helyeken is a nemzeti népoktatásnak, hogy az eddig nagy erőfeszítéssel elért magyar nyelvismeret terjesztése most már teljesen magyar oktatásnyelvű kisdévodó intézetek s iskolákban valóban ideális fokra emelkedhetik. — az nemcsak a paedagógiának, de magának a nemzetnek, s különösen vármegyénknek is főbenjáró és szent ügye.

Ez esemény fontos határkövet képez vármegyénk nemzeti életének történelmében.

Tekintsünk vissza csak a multba, mily állapotok voltak a magyar szó kérdésében a Garam völgyén 20 évvel előtt, és gondoljuk el, mi lesz ott 20 év múlva? S az elmúlt 20 esztendő alatt a máig elért eredmény küzdelmét, ha összehasonlítjuk a jövő 20 esztendő munkájával, mely a most már kötelező magyar nyelvű oktatás mellett lesz hivatva a nemzeti oktatásügy előbbre vitelére, — igen könnyen magunk elé képzelhetjük azt az állapotot, melynek eljövetele s megvalósulása annyira szív óhaja, annyira magyar kebel imája: *a magyar szó általános terjedése és térhódítása e megyében és az egész hazában.*

Köszöntjük a garami állami iskola leendő munkásait! Kívánunk kitartást a tanítóknak nagy munkájukhoz s arra Istennek bő áldását. Üdvözljük a Garamvidék magyarérezelmű intelligenciáját, mely szinten hivatva lesz, hogy ez iskolák működése és fejlődése fölött örködjék.

Most pedig az elismerés és hála legyen itt kifejezve úgy azoknak, kik e fontos kulturális és

nemzeti alkotásra a kormány figyelmét felhívták, mint azoknak, kik e hatalmas nemzeti bástyához a legkisebb kódarabot szolgáltatottak vagy fogják szolgáltatni.

Legyen ez az alkotás fundamentumától kezdve föl, a legmagasabb ormáig, vésszel, viharral és messze idővel dacolni tudó hatalmas védő-vára és támasza a benne küzdő harcos sereg és a körül levő békés lakosság szívében gyökerező honfiai tiszta érzelmeknek!

A vármegyei közigazgatási bizottság

rendes havi ülést f. hó 18 án tartotta meg a hivatalos teljes száma mellett; a választott bizottsági tagok közül csak gyéren jelentek meg, mely abban találja indokát, hogy a bizottságnak azon tagjai, kik egyszersmint országos képviselők is, a jelenleg megoldás alatt álló fontos és közérdeklő törvények tárgyalásánál vesznek részt, míg másokat más közérdeklő ügyek elintézése avagy gyöngékedés tartott távol. Hogy a bizottság teljes számában össze nem sereglett, abból aztán az következett, miszerint sem a teletbezési, sem a fegyelmi választmányi ügyek érdemlegesen elintézhetők nem valának. — A közigazgatási bizottság plénuma a köréhez tartozó ügyeket a megszokott magas színvonalu eszmecserék mellett intézte el, elvi jelentőségű kérdések eldöntése azonban napirendre nem került. — Közérdeklő jelentőségűnek kell minősíteni a bizottság azon elhatározását, hogy ezentúl a vízjogi ügyek elintézésénél szakelődőül a kir. kulturmérnököt fogja alkalmazni; mert a kulturmérnök, mint hatósági szakértő, a vízjogi ügyeknek első fokban véleményezőjeként vétetik igénybe s mert a helyszíni tárgyalásnál is rendszerint közreműködik, minden ilyen ügy ösmeretének teljes és pontos birtokában van. De másrészt is jótékony hatással leend emez intézkedés, mert ezen ügykör atruházása által a különben is telettől elfoglalt kir. állami építészeti hivatal lesz a vízjogi ügyek II-odtoku elbírálásától felmentve — s tevékenységét annál inkább fordíthatja vármegyei közutaink fejlesztésére.

TÁRCZA.

A kurucz búcsúja.

Elnémult a tárogató
Csatára hívó sírja.
Hazánk fölé leszállt az ég.
Isten veled gyászos Majtény
Megalázott nagy sírja.

Farkasbőrös kacagányom
Tépi a hideg szellő.
Hiába már vítétségünk,
Porba hullott dicsőségünk.
Egünk csupa vész-felhő.

Piros eszímám kengyelbe hág,
Bánat fakad nyomába.
Hontalanság üldöz engem,
Messze elkalandoz lelkem,
Idegen nép honába . . .

Lengyelország határai
Mily édesen intenek.
— Nem élhetek árva honban —
Arra gyérünk kesely lovam
Ott talán megpihenek.

Gyerünk, gyerünk édes lovam,
Mert a szívem nem bírja . . .
Elnémult már a harezí síp,
Isten veled majtényi sík,
Dicsőségünk mély sírja. *Telek A Sándor.*

Elkésített levelek.*)

A nagy ismeretlenről be sokat beszéltek a mult század elején, be nagyon dicsőítették a Waverley, az

*) „Elkésített levelek.” A hatvanötödik eredeti kiadásból fordította Miklós Jenő. Megjelent Budapesten, 1904. Szilágyi Béla kiadásában (Károly-körút 26.) Bolti ára füve 4 kor 80 fill., diszkótésben 6 kor. — Kapható és megrendelhető Rimaszombatban ifj. Bábely Miklós könyv- és papírkereskedésében is.

Ivanhoe, a Lammermoori ára, a Kenilworth és megannyi kiváló regény szerzőjét. És nem lett nagyobb a dicsősége sir Scott Walternek akkor sem, a mikor előkelő pozíziót foglalt el a társaságban; nem csökkent a hírneve, a mikor vagyoniilag tönkre ment, a nagy ismeretlen, a ki névtelenül megjelent regényeivel szerzett nevet, dicsőséges maradt mind e mai napig, halhatatlanná tette magát világszerte, a hol még van fogékonyság a szép, nemes, a lovagias iránt. A romantika nagy előharcosának emlékét pedig alig idézhette fel jobban valami, mint az a kötet, a mely most előttünk fekszik.

Magyar czíme: Elkésített levelek.
Es ha van kifogásunk a fordítás ellen, akkor ezt legfeljebb a czimre nézve hangoztathatjuk, bár bajos lenne másképp találóbban, egy könnyű czimzésére alkalmasabb módon visszaadni, a mit a szerző eredetiben így mond: Briefe, die ihn nicht erreichten. Miklós Jenő, a fővárosi hírlapíró-gárda egy igen rokonszenves tagja, a ki a fordítással igazán irodalmi munkát végezett, maga is érezte ezt, és azért — szokatlan, de helyes dolog — a magyar czim alá bigyesztette a németet is. Hadd tudják meg azonnal, hogy arról a könyvről van szó, a melynél szebbet, szívehez szözlőbbet, hatásosabbat évtizedek óta nem produkált a német irodalom. Hozzátehetjük azt is, hogy szenzációsabb sem igen akadt. A czim közhelylyé lett, czítájják mindenütt, a hol irodalmi készültséget fel lehet tételni, parodizálják, a mi a népszerűség kitünő jele, még dramatizálással is megpróbálkoztak.

Es ki a szerző?
Maga a könyv hallgat róla. A mikor megjelent az első kiadás, nem szerepelt a könyvön a szerző, és nem szerepel a hatvanötödik kiadáson sem, a melyből a fordítás készült, de időközben a sok kutatásnak, nyomozásnak volt valami foganatja, és megírták a lapok, hogy a Kinában meggyilkolt Ketteler báró egy női rokona írta az Elkésített leveleket. Meglehet, hogy úgy van, meglehet, hogy nincs. Szinte jobb szeretjük, ha az Elkésített levelek szerzője is, miként annak idején Scott Walter, megmarad a nagy ismeretlennek. Mert, hogy a „nagy” jelzőre rászolgál, arról meg fog győződni mindenki, a ki a kötetet kezébe veszi.

Ne bántsák azt a kort, a melyben még ilyen könyveket írnak. Nem vészett ki belőle jó izlés, őszinte

ézés, jóság és tiszta szerelem. Klasszikus mű megszületésének vagyunk tanúi, mert nincs tulzás abban az állításban, hogy azokat a leveleket, a melyek ebben a könyvben regénynyé tömörülnek, olvasni fogják mindenkor, a míg érkeke lesz az embernek az irány szépsége és nemesége, és egy érdekesítően tovahaladó esemény elmondása iránt.

A levelek írója — még a keresztnevét sem tudjuk, csak annyit olvasunk ki soraiból, hogy asszony — Kinában megismerkedik egy fiatal tudóssal, és mély vonzalom keletkezik közöttük. Nem szólnak róla. Az asszony nem szabad. Berlinben — gyógyintézetben — él a férje. A szegény menyecske a híve társaságában járja be a világot. Battyja kereskedő, ő maga festészetet üz. A jó barát ösztönzésére visszatérnek Európába, és innen intézi az asszony a maga leveleit Kinába a tudóshoz, a ki a sárkány birodalmának belsejében jár kutató útján. A leveleket mind Shangaiba küldi, majd ott leli őket a tudós. Ah, hiszeu időközben az a boldogtalan elmebeteg férj megvált az élettől, az asszony felé régen nélkülözött boldogság int. És a miről eddig nem mert szólni, az a benső érzelm ki-kicsillámlik a leveleiből.

De jönnek a nyugtalanító hírek Kinából. Hofer hitterítő megjelenik New Yorkban a menyecske házában és elmondja, hogy a boxerek mozgolódnak. Es az erről szóló levelekben bámulatos pasztikával domborodnak ki előttünk a nemrég lejátszódott események rajzai, azok a végzetes zavargások, a melyek színhelye különösen Peking és ott az angol követség épülete volt, a melyben dicső védelmi harcot folytattak az ott ostromolt európaiak. Magyar vér is tolyt ebben a küzdelemben, magyar szív is megdobban annak a hatalmas küzdelemnek az emlékére. Megtudja most már az asszony, hogy a tudós azért sürgette, hogy térjenek vissza Európába, mert jól sejtette a bekövetkező veszedelmeket. Az asszony mind idegesebb és türelmetlen hangon írja leveleit. Egymást érik az ellemmondó hírek, de a Shangaiba küldött levelekre nem jön válasz. Mi történt?

— Ha csak egy betűt hallanák önről! . . . Oh, ez a folytonos kételkedés, ez a vágyódás, ez a tudnivágyás, és mégis ez a rettegés a tudástól!

Kitűnik, hogy a tudós ott van az ostromoltak közt . . . Ma azt hirdetik az ujságok, hogy a felszaba-

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 19-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével meglehetősen gyéren látogatott közgyűlést tartott. Régen nem került pedig oly sok fontos és igazán komoly ügy a város háza tanácstermében tárgyalásra, mint ez alkalommal, s az a 19 tárgy, mely a képviselőtestület megjelent tagjait délután 1/2 óráról 1/2-ig együtt tartotta, megérdemelte volna az érdeklődést a távollétükkel tündöklő városatyák részéről is; mert a kik jelen voltak, azok egy része élénk részt vett a tág mederben folyó vitában, más része méltó figyelemmel kísérte mindvégig a fontos ügyek tárgyalását.

Jelen voltak a tisztviselőknél kívül: *Baksay István*, dr. *Baksay Dezső*, dr. *Cziner Miksa*, *Barna Imre*, *Barányi Gusztáv*, *Dapsy József*, *Csapó János* id., *Csapó János* ifj., *Ethey Frigyes*, *Grosinger Miksa*, dr. *Kármán Aladár*, *Lévay István*, *Lukács Géza*, *Lengyel Pál* ifj., *Rábel Miklós*, *Rónay Gyula*, *Széplaky Lajos*, *Szomolnokyi Antal*, *Szabó József* (Kozma), *Szabó József* m., *Széman Endre*, *Szós Ferencz* építész, *Törkölly József*, dr. *Veres Samu* és *Zachar Gusztáv*.

Dr. *Kovács László* polgármester szívélyes szavakkal üdvözölve az egybegyűlt képviselőket, kegyeletes szavakkal emlékezett meg a város hosszú időn át becsülettel működött s nemrég nyugalmazott pénztárnokáról: *Patay János*ról, ki mostanában elhunyt. Temetésén a tanács testületileg megjelent, a ravatalra koszorút helyezett. A polgármester indítványára a közgyűlés tudomásul véve az intézkedéseket, elhatározta, hogy az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti s a gyászoló családot erről és részvételéről kivonatot értesíti.

A tárgysorozat első pontja Szentés városának lapunkban már ismertett azon átirata volt, melyben megkeresik városunkat, hogy a belügyi és pénzügyminiszterhez a borítal és huszfélszázados adónak közigazgatási és kulturális célokra leendő átengedése iránt beadandó kérvényhez járuljanak hozzá.

A tanács által is pártolt javaslatot *Baksay István* felszólalása után, — ki hangsúlyozta, hogy a regálé megváltásért kapott összegnek nagy részét ugyanis kulturális szükségletek fedezésére fordította a város s így különösen megérdemli a miniszteriumtól az átengedést — a közgyűlés hozzá járult az átiratban foglaltakhoz s az ügyben feliratot intéz a miniszterekhez, megbizva a polgármestert, hogy résztvegyen a polgármesterek és főispánok ez ügyben reprezentáló küldöttségében.

Ugyancsak hozzájárult a közgyűlés Zalaegerszeg r. t. város azon átiratához, hogy az ország rendezett tanácsú városai közös akcióra szervezkedjenek, tömörüljenek. A rend. tanácsú városok szövetségének megalkotása érdekében folyó évi május hó 1-én a polgármesterek értekezletre jönnek össze Budapesten s itt a programba felvett azon eszmét is megbeszélük: nem volna-e célszerű a központban a szövetségnek egy irodát berendezni s a városok közös költségén fenntartani. A közgyűlés kiküldi a polgármestert az értekezletre, melyről ő a legközelebbi városi közgyűlésen referálni fog s attól függ, belép-e városunk is a szövetségbe, mely a hazai 107 rend. tanácsú város között való egyetértés és összetartás létesítésére alakul.

Ezután a *Zachar Gusztáv* elnökle alatt *Szabó József* és *Szomolnokyi Antal* részvételével működött számvizsgáló bizottság jelentései tárgyalattak. Az egyesített iskolai-alap múlt évi számadása szerint 17667 korona 52 fillér volt a bevétel. 3157 korona 43 fillér a kiadás, a maradvány tehát 14510 korona 9 fillér. A számadás helyeslőleg tudomásul vétetett.

A tiszt., segéd-, kezelő- és szolgazemélyzet nyugdíjintézetének múlt évi számadása vitára adott okot. Itt a bevétel 6591 korona 78 fillér volt, kifizetett nyugdíj 4592 korona 44 fillér, így maradvány 1999 korona 34 fillér. A vagyon 27133 korona 05 fillér, 1902 ik évvel szemben 424 korona 91 fillér emelkedés volt. Itt a számvizsgáló bizottság, miután abban a meggyőződésben volt, hogy nincs elég alapja az intézménynek s idővel

nem tehet eleget majd a nyugdíjak kifizetése iránt alapszabályban előírt kötelezettségének, javaslatokat terjeszt el melyek a megfelelő alap előteremtését célozzák. A tanács azonban, miután biztosítva látja az intézmény jövőjét, melyre nézve különben is garanciát vállalt a város közönsége, nem fogadja el a javaslatokat s nem is ajánlja a közgyűlésnek *Zachar Gusztáv* a tanács elutasított javaslata ellenében a bizottság nevében is fenntartja előterjesztéseit s azt bizonyítja, hogy könnyebb volna most kisebb áldozattal biztosítani az intézményt, mint később, mikor nagy pótdadót kell majd fizetni.

A polgármester hosszú beszédben felvilágosítással szolgált s kifejtette, hogy azelőtt nagy tőkét gyűjtöttek, s csak azután kezdte meg működését a nyugdíjintézmény; most azonban nem szükséges a tőkét összeszedni és lekötve tartani, mert az élő alap fenntartja az intézményt. A bevételek fedezik a dotációkat, sőt maradvány is van s így nem kell féltetni a nyugdíjintézményt, melynek jövő sorsa különben is biztosítva van az alapszabályokban lefektetett elvek és a város közönségének nagylelkű határozata alapján.

*Zachar Gusztáv*ot nem nyugtatta meg, sem ki nem elégítette a felvilágosítás, de a közgyűlés a *Lukács Géza* és *Institoris* Endre felszólalásai után, a mennyiben utóbbi hangsúlyozta, hogy pótdadót kivetni a mai nagy terhek mellett nem szabad s elég biztosíték az élőknek, de meg a város garanciát vállalt — ha nem telnek a nyugdíj-alapból a fizetés, úgy költségvetés utján gondoskodik róla — a képviselőtestület elfogadta a tanács javaslatát s mellőzte a gondosságáért igazán díszes érdemlő számvizsgáló bizottság előterjesztését.

A városi gyámpénztár 1903 ik évi számadását az árvaszék teljes ülésében megvizsgálták. A közgyűlés ezt tudomásul vette, s az új törvény értelmében 15 napi közszemlére kitevésért elrendelte.

A városi tisztviselők fizetésemelése iránt beadott kérvényt a mult közgyűlés egy bizottság elé utasította. A bizottság most terjesztette be javaslatát oly értelemben, hogy — miután a fizetésemelést ez idő szerint keresztülvihetőnek nem tartja s különben is kilitásba helyeztetett a belügyminiszter részéről a rendezés — ettől tekintsen el a városi képviselőtestület, azonban 1904 re január 1-től kezdődőleg a tisztviselőknek szavazzon meg ideiglenes segély címén pótlékot és pedig fizetésük 10% át. Ez összeg mintegy 3500 koronát tesz ki, s az 1903-ik évi maradványból nyerjen fedezetet. *Lukács Géza*, *Baksay István* és dr. *Zehery István* szóltak a tárgyhöz, s a közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta. A polgármester tisztársai nevében halás köszönetet mondott a közgyűlésnek.

Ezután egy igen fontos tárgy következett. A rendőrkapitányi hivatalban ugyanis — mint ezt annak idején megírtuk — a főispán nemrég vizsgálatot tartott, s ekkor erős kritika alá vette a közrend és esendbiztonsági intézkedések hiányosságát. Erre a főkapitány beadványt intézett a városhoz, melyben a rendőrség újraszervezésére vonatkozó s még 1894-ben beadott javaslatát kérte tárgyalás alá venni. A képviselőtestület ekkor egy bizottságot küldött ki, mely az ügygel behatóan foglalkozott és javaslatát betervezve fölöslegesnek mondja a rendőrség szaporítását és a hibát nem a kevés rendőrben látja, hanem a hatályos közvetlen és folytonos felügyelet és ellenőrzés hiányosságában.

Epen azért azt javasolja a bizottság és a tanács is, hogy egy rendőrmesteri állás rendszeresíttessék 800 korona évi fizetéssel, 150 korona lakbérilletményvel és ruhazattal. Tovább menni most nem kíván a tanács. Az őrmesteri szolgálati pragmatikáját is kidolgozta a főkapitány s az irodai teendők egyrésztnek ellátása, a rendőrök felett való felügyelet és azok kitanítása is az őrmesterre bíztnék. A főkapitány jelentésében ezt az intézkedést nem tartja célravezetőnek, hanem első sorban a legénység számának 9 ről legalább 12 re való emelését, azután tizedes fizetésének legalább 100 koronával emelését s végül az irodába egy fogalmazó beállítását kéri.

Lukács Géza nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem a létszámnak legalább 3 emberrel való szaporí-

aktuális lesz mindig, a míg szép könyveket szívesen fogunk olvasni. És irodalmunk nyereségének kell tekintelnünk, hogy magyar nyelven is megjelenjen.

Komor Gyula.

Azt hisszük nagyon szívesen veszik olvasóink, ha a kötet elejéből is közlünk egy kis mutatványt, egy levelet abból az időből, a mikor a regény hősnője Kinából hazatérve New-Yorkba érkezik:

New-York, 1899. október hava.

Kedves barátom! Négy napi utazás után végre ide érkeztünk fáradtan és porosan és azonnal elhajtattunk a Waldorf Astoriába. Megvártam a hotel nagy csarnokában, a míg a bátyám szobáink felől tudakozódott az igazgatóknál, a kik úgy voltak rácsaikkal mögött elzárva, mint a koronagyémántok, vagy a gonosztevők. A míg ottan vártam, lassankint kavardás képződött körülöttem, a melyet annál kevésbé érthettem, mert sem elég szépek, sem elég ivesztőnek nem tarthattam magam ahhoz, hogy embertársaim között ilyen nagy érdeklődést keltsék. De a talány csakhamar megoldódott. Az általános feltűnésnek nem én, hanem a mi kínai szolgánk, *Ta* kvan-li volt a középpontja. A mint ott közönyös egykedvűséggel állott, mindkét kezében egy-egy utitáskával és jóságos kerek arcán a teljes közöny kifejezésével, a mint apró, mandula szemét úgy összehuzta, mintha érdemes se lenne ezt az egészen új világot itten megtekinteni, urak és hölgyek állottak körül, ide hittak másokat is, hogy azok is megbámulják őt és mindenféle megjegyzést megkoczkáztattak rája. A keleti ember, a ki előtt pedig mindennek újnak és teljesen idegennek kellett lennie, a maga született és szerzett nyugalmával megint tultt a nyugatit. Sem esodálkozást, sem kíváncsiságot nem mutatott és csak annyit szólt:

— Ha már eléggé megbámultak, bizonynyal abba-hagyjak.

Ta feltűnést keltő jelenlétének közvetlen következménye az lett, hogy rögtön a legkülömbözőbb újságok riporterei jelentették be magukat nálunk. Mindannyian roppant kíváncsiak voltak Kinára, de különösen az öreg eszászárnera, a ki körül az államesiny után valóságos legendakör keletkezett.

tását, a tizedes fizetésének emelését s egy irtóki állás rendszeresítését javasolja. Ugyanilyen értelemben szólal fel dr. *Cziner Miksa* is. Dr. — *Baksay Dezső*, *Zachar Gusztáv* és *Baksay István* ellenben a tanács javaslatát pártolták. A polgármester szerint az első teendő az, hogy győződjék meg a hatóság, mint végzik a szolgálati teendőket a rendőrök, kik a főkapitány szerint, naponta 12 órát szolgálatban töltenek, s csak minden tizedik nap jut egyre egyre pihenőnek. E czéleből kell szerkezni a helyes felügyeletet s ezzel megkellene bízni egy rendőrmestert. A többi a jövő dolga. — Hosszas vita és a *Badin* kapitány felvilágosító szavai után a közgyűlés elhatározta, hogy a bizottságot, — mely *Baksay István*, *Samarjay János* és *Molnár József* tagokból állott, — kibővíti és kiküldi *Lukács Géza*, *Szabó József* pénztárnokot, dr. *Cziner Miksát* és dr. *Baksay Dezsőt*, kiket utasít arra, hogy a főkapitány meghallgatása után beható tanácskozásuk eredményeként a legközelebbi közgyűlésnek tegyenek előterjesztést a *Lukács Géza* indítványára vonatkozólag.

Az indítványt a közgyűlés általában szívesen fogadta, s most már kezdjük hinni, hogy a rendőrség regóta nehezen várt és föltötte kívánatos reorganizációja a közel jövőben bekövetkezik, mert az a néhány jellemző adat, melyet a városi közgyűlés során elmondtak a felszólalók, elenyészőben jelentéktelen azokhoz képest, amiket el tudnánk sorolni, s a melyek bizonyára nem fognak előfordulni hűség, kötelességtudó és lelkiismeretes rendőrség létesítése után.

A közgyűlés ezután tudomásul vette *Institoris* Endre városi alügyésznek az 1901--1903 ig folyamatban volt perek állásáról beadott jelentését, s a várost megillető 441 korona 12 fillér vagyontalanság, ismeretlen helyre való költözés vagy elhalalozás folytán behajthatatlanná vált követelést törölni rendelte.

Györy Lajos városi mérnöknek a közgyűléshez intézett beadványára elhatározták, hogy a legszükségesebb mérnöki műszereket, melyek eddig hiányoztak, s melyek a város tulajdonát fogják képezni — beszerzik s arra 789 koronát utalványoz a város. Ezt *Lukács Géza* is elkerülhetlennek tartja s e tárggyal kapcsolatban előterjeszt, hogy az építkezések nem ellenőriztetnek eléggé; most is a *Koháry*-utczában egy ronda fatartó állítattott fel az utczai járda mentén, ajánlja, hogy ilyen építkezési engedély többé ki ne adassék s a szépművészeti bizottság véleménye mindenkor meghallgattassék.

A „Csurgó“ közút felett épülő vashíd létesítése folytán át kell helyezni magát a kútát és a lejáratot is. A munkálatoknál a várost 1542 korona 39 fillér terheli s a munkát az államépítészeti hivatalban elfogadott egysegár szerint *Deutsch Israel* vállalkozó végzi. A szerződés megkötésével a tanácsot megbizta a közgyűlés.

A városi toronyóra ügye tárgyalattott ezután. El régi, rozoga leltári darab ugyanis az utóbbi időben gyakran megbicsaklik és felmondja a szolgálatot. Toldozzák, foltozzák, de annál rosszabb. Most ajánlatot adott be *Stehlin* szky, hogy 6 évi jótállással 210 koronáért kijavítja. A tanács ehhez hozzájárult s a kijavítást elrendelődők tartotta, de *Dapsy József* nem fogadta el a javaslatot, sem *Széman Endre* s felszólalásuk kapcsán a közgyűlés kimondotta, hogy árlejtés utján új órát kell beszerezni s ennek fedezetére nézve a tanács tegyen előterjesztést. Miután pedig a templom és torony renoválásakor állványozás lesz, azt is kimondták, hogy az óralapokat újra festetik; erre nézve is megbizattott a tanács az intézkedéssel.

A *Koháry*-, *Forgách*- és *Andrássy*-utczák oltott gömbkaczfákkal való beültetésére vonatkozó polgármesteri jelentés tudomásul vétetett. A költségek 201 korona 60 fillért tesznek ki s utasított a városi kertész gömbkaczfacsapásoknak a kertben való ültetésére.

A városi gyámpénztár, köz- és adópenztár I. negyedévi vizsgálatáról szóló polgármesteri jelentés tudomásul vétetett, ugyszintén hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a „Gondozó“ épületet, melyben még a közbirtokosságnak van némi része, a város megváltsa, illetve a

„Hogy hiszünk-e Kina további fennállásában? Hogy felosztják-e Kinát?”

Hogy *Li Hung-Csang* tényleg orosz zsoldban van-e? Hogy a császárné melyik nagyhatalom felé hajlik?”

Iparkodtunk minden ilyen fogas kérdés alól kivonni magunkat, a mennyiben folyton ismételtük, hogy hiszen nem diplomaták, hanem csak egyszerű magánemberek vagyunk, hanem bizony igen nehéz volt ezek elől a hivatásos kérdezősködők elől menekülnünk. Végre is *Ta* utján minden újabb jelentkezőnek kiűzentük, hogy igen fáradtak vagyunk és senkit se fogadhatunk. Akkor az ajtónkon át hallottuk, mint szorongattak kereszt-kérdéseikkel *Ta*-t. Első sorban is azt akarták tudni, hogy tetszik neki New-York, a mi mindig az amerikaiak első kérdése. *Ta* megint a legnagyobb nyugalmat és méltóságteljes tartózkodást tanusította, a mennyiben kifejtette, hogy ő épen éjjel érkezett meg és még semmit sem láthatott, de úgy tetszik neki, hogy az amerikaiak még kevés embert láthattak idegen országokból.

Ma reggel egészen korán keltem fel, kiültem az ablakba és láttam a várost felébredni. Mi a nyolcadik emeleten laktunk, lent az utczákban az emberek hangyáknak látszanak, pedig még a hotel fele magasságában sem vagyunk. A legfelső emelet felett terraszt építettek, egy ugynevezett függő kertet, a hol a forró nyári éjszakákon zenét lehet hallani, frissítő italokat lehet inni és a hűvös levegőt lehet beszívni. A város több ilyen legnagyobb épületén, a tizennyolcz, husz és még több emeletes eget kaparó házakon mindenütt ilyen mulatóhelyeket rendeztek be, azokat gyönyörűen kivilágítják, éjjel úgy tűnnek fel, mint a sötét égen egy helyben mozdulatlanul függő ballonok. Ablakunkból messzi, tágas a kilátásunk az ötödik avenue és a harminczharmadik utra, egészen az *East River* vizéig, a melyen még rajta lészik az éjjeli kód. Az *Astor*-házat, a mely közvetlen velünk szemben áll és a melyet én évekkkel ezelőtt anynyira hatalmasnak és fényesnek láttam ma már rég tulszárnyaltak a legújabb óriási építkezések. A kékes reggeli párából, mint egy új emberi faj művei emelkednek e házak elő, teli még meg sem sejtett lehetőségekkel, mint a jövődöbeliségek várai, gigászi módra, eget ostromolva és a maguk nemében szépen, mert oly tökéletesen czél szerűek.

részeket megvegye, s így az épületnek kizárólagos tulajdonosa a város lesz.

A beszercebánya—munkácsi 3 évre alakult színi-kerületbe való belépést a képviselőtestület a tanács és a polgármester javaslata alapján kimondotta. Belegyeznek a város, hogy a társulat decz. 25-től jan. 31-ig játszik itt. A kerület által választott színtársulaton kívül másnak engedélyt nem ad a város arra, hogy színelőadásokat tartson; a társulat megváltásának, a megelőző intézkedések megtételének, a játékidény megállapításának és beosztásának jogát a kerületi választmányra ruhazza a város s ebbe tagokként küldi a polgármestert: Dr. Kovács Lászlót és Dr. Veres Samu képviselőtestületi tagot.

A szabadkai bérlő Kohn József 442 kor. 92 fill. ezelőtt sohasem fizetett pótdadó visszatérítését kérte, azonban egységessé jött létre s a bérlő képviselőtestületben Dr. Cziner Miksa lemondott a visszatérítésről, sőt a pótdadónak folyó évre való fizetése elől sem zárkózott el, csupán azt kérte jogosan, hogy 1905-ik évtől az eddigi pótdadó fizetése alól mentessék fel. A közgyűlés ezt Lukács Géza felszólalása után el is határozta.

Még egy csiklandósnak látszó ügygel foglalkozott a közgyűlés, a közfelfogás szerint azonban egészen tiszta és egyszerű az érdekes eset. Csordás János ugyanis a város ellen 14360 korona erejéig kártérítési pert indított. 1875-ben ugyanis Stolez József bérlő felmondta a „Huszár”-vendéglő bérlését, ezt azonban a város tudomásul nem vette. A tanács mégis új árverést tartott s ekkor Csordás-on maradt az előbb 3000 forintért bérelt „Huszár”-vendéglő bérlete 1560 forintért. A képviselőtestület törvényes jogánál fogva ezt az eljárást megsemmisítette, s kötelezte Stolezot a bérlét fenntartására. Csordás e határozatot meglebbezte, azonban a vármegye is meg a miniszterium is elutasította. Most 29 év után jut eszébe a pert megindítani. Természetes, hogy a város kellően védekezni fog.

Este 1/2 7 volt már, mikor a közgyűlés véget ért.

Hírek és vegyesek.

Kinevezés. A miniszterelnök szendrői Török Gyulát, a fumei és magyar-horvát tengerparti királyi kormányzósnál fizetés nélkül alkalmazott miniszteri segédtitkár, kerületünk volt országgy. képviselőjét valóságos miniszteri segédtitkárrá nevezte ki.

Vizsga. Glauf István, Glauf Pál kishonti ev. főesperes törekvő fia — mint örömmel értesülünk — az eperjesi jogakadémiaánál szervezett jogtudományi államvizsgálati bizottság előtt a jogtudományi államvizsgát sikeresen kiállotta.

Rimaszombat és Vidéke jótékony nőegyletének választmánya f. hó 16-án Samarjay Jánosné elnöke alatt népes ülést tartott, melynek tárgysorozatával lapunk legközelebbi számában bővebben fogunk foglalkozni.

Választás. A rimaszombati—tamásfalvi ág. h. ev. egyházközösség f. hó 17-én tartott népes közgyűlésén a boldogult Szontagh Károly helyére — kinek érdemait jegyzőkönyvben örökítették meg — egyhangú lelkesedéssel Geduly Géza gyógyszerészt választotta meg egyházpénztárnossá. Az új tisztviselőt az eskü letétele után Kubinyi Aladár törvényszéki elnök, egyházi felügyelő üdvözölte magas szárnyalású beszéddel és meleg szeretettel, melyre az új pénztáros meglehetősen válaszolt.

Házasság. Folyó hó 13-án Rozsnyón tartotta meg egybekelését Jankovich Ottó tb. főszolgabíró Maurer Olgával, dr. Maurer Artur tb. megyei főorvos és neje kedves és művelt leányával. A polgári esküt Nagy Elemér járási főszolgabíró végezte, míg az egyházi áldást Fábrián Ferenc kanonok-plébános adta az ifjú párra.

Iparfejlesztés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter egy, az iparfejlesztés érdekében igen fontos rendeletet bocsátott ki a közel napokban. Utasította ugyanis a kerületi iparfelügyelőket, hogy valahányszor városokban vagy járárok székhelyein hivatalból megjelennek, keressek

A legelső, a mihez ma hozzáfogtam, külső emberi voltom kiesinosítása volt, mert ah, a nyugati civilizáció napfényében látva, ez az én kínai ruháim nem ép egészen: up to date. Félek, hogy az én Tientai mestereimnek munkáit, a ki az egyetlen pekingi szabó volt és kezdve a fraktól egész az álarcos ruhákig, béli ruhákat és gyermekkelengyeket, mindent készített az európaiaknak, ezentul mint régi idők reliquiáit kell majd megőrzennem.

A mint ma egy nagy szabóműhely szalonjába léptem, a hol lehetetlenül karcu hölgyek az ő művésziessen fészült nyersarany hajukkal felpróbálták a legutóbbi divat mesteralkotásait és elstálgáltak előttem a hosszú tükör-sorok között, önkéntelenül esendesen nevettem a fölött a szabóműhely fölött, a melyben még néhány hét előtt is voltam, jó Tientai műhelye fölött. Ez csak néhány lépésre volt az angol követségtől, mindjárt a folyón átívelő hid mellett. Az utca moecsa és lyukai közül a járda egy bizonyos karrikatujára menekülhetett az ember, a mely néhány egymásra hányt kőből állott. Ha valaki a nyitott ajtón betekintett a szabóműhelybe, egy alacsony szobácskát látott, melynek falait teleragasztották ócska divatképekkel. Benn több kínai üldögélt és szorgosan varrogatott férfi és női ruhadarabokon. Az egyik szegletben mindig nagy rakás angol szövet hevert, a melyből az „elsőrendű”, legelőkelőbb ruhákat varrták, a melyeket a Pekingben élő európai aranyifjuság tavaszi, meg őszi löversenyeken szentelt fel.

De a hány ház, annyi szokás! Mennyire csodálkoznék Tientai, ha hallaná, hogy itt ez a sok tükörös terem, a melyen végig a szöke bűrik fel és alá sétálgatnak, egy amerikai Tientainak az üzlete.

A mint bemondtam a nevemet és lakásomat, az igazgató, az elárúsiónök és a felpróbáló lányok a barátságos csodálkozástól halkán sikongani kezdtek.

— Hogyan, hát ön az a hölgy, a ki tegnap Pekingből ideérkezett?

— Hiszen mi mind olvastuk a reggeli lapokat.

— Ön ugye a Waldorfban lakik és egy kínait is hozott magával?

Most már mindannyian engem akartak kiszolgálni és mindegyiknek volt egy kérdése Kína felől, kivált-

fel a törvényhatóság első tisztviselőjét, a r. t. városok polgármestereit s a főszolgabírákat s szerezzenek tőlük információt arra nézve, hogy az illető városban vagy járásban melyik iparág támogatása vagy minő új iparág meghonosítása volna kívánatos. A szerzett információk alapján aztán az iparfelügyelők jelentést tesznek a miniszteriumba, honnan aztán a megfelelő intézkedések megtételnek. — Mint halljuk, folyó hó 18-án volt Lányi Jenő miskolci ker. iparfelügyelő városunkban s ez alkalommal felkereste városunk polgármesterét s vele városunk iparának fejlesztésére vonatkozó sok fontos kérdést megtárgyalt; megállapodások eredményeként a nevezett iparfelügyelő neomsokára újra fölkeresi városunkat s ez alkalommal tanácskozásukba be fogják venni az ipar-terület vezetőségét is s oda fognak hatni, hogy városunk kisipari életére föllendítőleg ható megállapodásra jussanak. Egyelőre a kályhas és fazekas ipar lábraállítására mutatkozik kívánatosnak s azon az uton a többi iparágak föllendítése is alaposan remélhető.

Halálozások. Anderko Pál nyug. törvényszéki írnok, ki évek hosszú sora óta csendes visszavonultságban élt, f. hó 17-én éjjel 81 éves korában elhunyt. 19-ikén temették el volt tisztársai nagy részvéte mellett.

Káposztás József helybeli derék iparos polgártársunk, ki a polgárság előtt nagy becsülésben állott f. hó 19-ikén éjjel 63 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja a rendkívüli szorgalmas, munkás polgárt.

Tompa Mihály szülőháza, mely e héten a kaszinóban látható, nagy érdeklődésű nézi a közönség. A miniature hazikót, mely — mint már megírtuk — teljesen hasonlít az igazhoz, Molnár Gerő fiatal asztalos készítette s két teljes hónapig dolgozott rajta. A faból készült házban 3200 zsinidely van, s kitűnően van reprodukálva minden apró részlet: még a hiányok is utánozva vannak. A hajlott tető, kiálló gerendavégek, a padlásnyíláshoz vezető létra, a kopott lepcsők a külső ajtókhöz, mind igazan eredetiek. Az eresz alatt ott függ a tűzi horog, a rud, a melyen az elmaradhatlan kukoricacsövek száradnak. A lejtős udvar kikavicsolva, hátul a rácsos kis kerttel. Legfontosabb a házban a szoba, melyben Tompa született. Ez símára mazolt földes talajával és gerendás mennyezetével magában foglalja az egyszerű, polgári butort a eszmadia-tökével és háromlábú ülőkével. Be lehet látni a szomszéd felőli falnyíláson. A rozoga kapu is híven van visszaadva, a mint azt durván kiacsolták. Kémény nincs a házban, a mint még ilyen házakon 1817-ben kémény nem is volt. Az egész művet mahagoni fa utánzatú keretbe foglalt üvegorvó fedti. Ugyanígy színű az állvány egész teste, esztergályozott karcu lábakkal. Április 24-étől egy hétig a „Polgári Olvasókörben” lesz kiállítva a szép mű. Azután rendelési helyére: a gőmörmegei muzeum Tompa-zobájában lesz elhelyezve. Az előállítás költségeinek fedezésére a rimaszombati társadalom kegyes adományai a kiállítási helyen kitett gyűjtőívre jegyzendőek, bármily csekély legyen is az adomány. Ez ívek a többi Tompa-írások közt meg lesznek őrizve. A számadás közé lesz téve s Fábry Jánost, az eszme érdemes megpendítőjét, dícsérni fogja az újabb emlék a halhatatlannak a szülőváros áldozatkészségéből!

Motorkocsik próbamenete. Folyó hó 18-án Budapest keleti pályaudvarról Hatvanon és Füzes-Abo nyon át Miskolcig, s azután Miskolcra Bánrévén, Felleden, Füleken át Budapestre motorkocsik próbamenete volt, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A menetben gróf Serényi Béla államtitkárral együtt Marx igazgató és Görgey miskolci üzletvezetőn kívül még néhány érdeklődő vett részt.

A „csurgó” hid építésének munkálatai nagyban folynak. A régi járda és hid már teljesen le van bontva s most formálják, vesik és kalapálják az alapozási munkálatokhoz szükséges követet. Városunk polgármestere a „Csurgó” kútjánó vizenek állandósága és biztosítása érdekében lépéseket tett a miniszterium vízépítészeti osztályánál egy szakértő kiküldése iránt, s az ő közbenjárására özv. János deák Andrásné is nemeslelkűen megengedte azt, hogy szükség esetén a víz mellett lévő kert telken kutatásokat eszközölhessenek a szakférfiak.

képen az öreg császárné érdekelte őket. A többi vevő nem is létezett. De az igazgató, madame Blanche, egy külön kis mellékszalonba vezetett és a mig telpróbaltam a kiválasztott ruhadarabokat, kérdések röpködnek össze-vissza hozzám és utasítások mentek a szoknya és aljvarrónőkhöz.

Es igazán olyan gonosz asszony az öreg császárné? (Miss Caroline, kérem a derekat kissé szűkebbre) — Mi egy rokonszenvezünk a szegény kis császárral! (Miss Harriet, kérem jó szorosan a csipő körül és azután a térdtől szélesen, ránczokba.)

— Igaz az, hogy egy kis szigeten fogva tartja? (A mellnél szélesre vegye, Miss Caroline, igen szépen diszitse fel, du flou toujours du flou.)

— De ugyan mit is várhatnánk egy pogány asszonytól?

(Miss Harriet szabja a kabátot jó hosszúra, az bizonyos lengéséget ad a termeknek.)

— Es a császárnak tényleg háromszáz felesége van? (Szűkebbre az ujjakat, Miss Caroline.)

— Természetesen ön látta a császárnét! Istenem, milyen érdekes is lehet az! Azonban toalettről vajmi kevés a sejtelmük a pekingi udvari hölgyeknek?

(Több bájta a ránczok vetésében Miss Harriet, soigne la ligne.)

— A császárné igazán arany sárkányon ül? (Miss Caroline, il faut avantager madame.)

— De nincs is gyönyörteljesebb, mint utazni és idegen népeket látni! Természetesen őket nem szabad úgy vennünk, mint saját magunkat; hiszen csak pogányok!

(Miss Harriet, még egyszer vegyen szorosan mértéket.)

— Biztosítom róla, hogy mi Önnek csak a legjobbat fogjuk szállítani. Fölötte érdeklődünk Ön iránt. Még soh'se volt olyan vevőnk, a ki a kínai császárnénál vendégül lett volna.

Es így én majd a kínai császárnénak köszönhetem, ha new yorki ruháim különösen szépen fognak sikerülni.

Új állami iskolák és kisdédvőintézetek.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *helpai, pohorellai, polonkai és závadkai* róm. kath. elemi iskolákat, továbbá a *felsőszajói* ág. h. ev. iskolát f. évi szeptember hó elsejétől kezdődően állami kezelés alá veszi s a négy előbbi iskola mellé kisdédvőintézeteket állít. Vármegyénk nemzeti népoktatásügyének szempontjából tekintve e hirt, annál is öröndetesebb, mert már a Garam-völgy e községeiben minden iskola annyira tul van zsufolva, hogy bennük a tanítás kivánt sikere semmi tekintetben sem volt biztosítva. A tarthatatlan állapot megszüntetése érdekében régóta fáradozott már főispánunk és kir. tanfe ügyelőnk, kiknek a roznyói róm. kath. püspök hozzájárulását is megnyerve sikerült ezt a kedvező eredményt elérniük.

Feleség-gyilkosság. Alsó-Hangony község lakóinak nyugalmas életét egy év letelése alatt a második gyilkossági eset zavarta fel. f. évi április hó 16-án az estéli órákban. — Zavartis a már régóta iszákos, züllött életű munkás, *Eliás* István egy idő óta el volt keseredve s lépten-nyomon hangoztatta, hogy megunta életét, el-emésztí magát, bár 3 kiskoru gyermek felnevelése lett volna kötelessége. — A mondott napon is részeg állapotban a puskáját akarta elővenni azon célzattal, hogy magát agyonlöví. Felesége és gyermekei azonban eldugták előle a fegyvert. Az ember azonban nem nyugodott meg addig, míg azt meg nem találta s végre is akarta hajtani szándékát. Felesége megijedve — meg akarta akadályozni a részeg férjét az öngyilkosságban s e közben a férj nejeire lett dühös s állati dühében feleségét azzal intette hallgatásra, hogy: „légy csendesen, hagyj békében meghalni, mert különben téged öllek meg előbb s aztán magamat.” A szegény, kétségbeesett asszony — természetesen — nem tudta hallgatás nélkül nézni a dolgot s ujra közbelépett. Erre a felbőszült ember-állat kissé hatra ugorva, célzásra emelte fegyverét s rástűtötte azt feleségére, ki is rögtön halva rogyott össze. — A szomszédban lakó községi bíró azonnal átsietett a tett helyére s éppen jókor érkezett arra, hogy a gyilkos férjnek öngyilkosságát megakadályozza. A hitves-gyilkos embert a községi bíró letartóztatta s a rimaszécsi járásbírósg bírtonéba bekísértette. — A törvényszéki vizsgálatot megelőző hulla-boncolást a rimaszécsi kir. járásbírósg vizsgáló bírja *Feledy* Ferencz kir. albiró f. hó 18-án végeztette a szerencsétlen nő hulláján, melyre a központból dr. *Musotter* M. kir. alügyész és dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos jelentek meg. A boncoló orvos tisztelet dr. *Molnár* F. rimaszécsi orvos végezte. — A boncolás kiderítette, hogy a lövés közlőről ejtetett s hogy a löveg a szívet és a jobboldali tüdőt furta át és rögtön halált okozott. — A bűnös férj felett a szeptemberi esküdtök fognak ítéletet mondani.

Németországba feladott csomagok. A német postaigazgatás közlése szerint a magyar postaterületéről Németországba gyakran érkeznek csomagok, melyek kézbesítése elégtelen címzés következtében késedelmet szenved. — Nevezetesen gyakran előfordul, hogy a rendeltetési hely nincsen világosan kitüntetve, továbbá, hogy csomagokra alkalmazott czimiratokul a feladók törekény lemezpapirt használnak, melyen a czim legtöbbször megcsontul, olvashatatlanná válik, avagy szállítás közben a küldeményről le hullva, el is vesz. — Hasonló hibák és szabályellenességek azonban a belföldi forgalomban is gyakran előfordulnak. — Azok elkerülésére ajánlatos tehát az alábbiak pontos szem előtt tartása. — A küldemények késedelem nélkül való továbbhátatásának és kézbesítésének legelső feltétele, hogy a czimíraton a czimzett neve, esetleg foglalkozása és a rendeltetési hely olvashatóan kiírassék s ha a küldemény nagyobb helyre szól, a czimzett lakása (városrész, kerület, utca, házszám) is ki legyen téve. — Ha a rendeltetési hely nincsen postahivatal, az utolsó postát is fel kell jegyezni. Ha hasonnevű rendeltetési hely vagy postahivatal több is van, ugy annak közelebbi megjelölése is (ország, tartomány, kerület, megye) szükséges. — A czimíratoknak a fenti értelemben való szabatos kiállítása annál is inkább érdekében áll a feladóknak, mert ha a címzés a fenti követelményeknek meg nem felel, a küldemény nemcsak a késedelmes, de esetleg a téves kézbesítésnek is ki van téve, vagy esetleg mint kézbesíthetlen, visszaküldetik a feladás helyére. — Minthogy pedig a posta a hiányos címzés következményeiért nem felel, az elősorolt esetekben a feladó kárpótlásra természetesen igényt nem tarthat, a feladaskor lefízett viteldíj pedig reá nézve szintén kárba vész. — A czimírat alkalmazását illetőleg legcélszerűbb azt a csomag göngyöletére írni. — Ha a göngyölet a tüzetes czim felírására nem elégséges, vagy a göngyöletre olvashatóan írni nem lehet, ez esetben a tüzetes czimet papírlapra kell írni és ezt nemcsak szíveivel, hanem egész lapjával kell a csomagra és pedig a körülkötésre használt zsinag alá ragasztani úgy, hogy az a csomagról le ne válhasson és a csomag a szállítólevél hiányában is kézbesíthető legyen. — Azon csomagoknál, a melyek czimadatai függő papír-lemez avagy fatáblácskára vannak írva, szükséges, hogy a czimtblácska erős, tartós zsinaggal legyen a küldeményhez kötve, nehogy az szállítás és kezelés közben leválhasson. — Ha a czim függvény papírból van, ugy az csakis erős, tartós, kemény papírból legyen, hogy se le ne szakadhasson, se meg ne esonkulhasson. — Legcélszerűbb azonban azt ez esetben fatáblácskára ragasztani. — Az elmondottak figyelembe vétele a feladókat mindenestre sok hátránytól, a postaintézményt pedig sok elkerülhető, felesleges munkától, nyomozástól s iratváltástól menti meg. — Áll ez főleg a gyors romlásnak kitett küldeményekről. Ha az ily küldemény czimíratát elégtelen vagy célszerűtlen felerősítés következtében elvesz, ugy azt a fennálló szabályok értelmében és a feladó érdekében a posta eladja, nehogy teljesen megromoljék. — Az eladásból befolyt összegből azonban az esetleg bérmentetlenül feladott küldemény szállítási díja levonatik és a megmaradt összeg kivül kártérítésre a feladó igényt nem tarthat. — Ha a szállítási díjat az eladásból befolyt összeg nem fedezi, azt a feladó utólag tartozik megfizetni. — Ugyanezen eset áll elő, ha a romlandó küldeményt értékesíteni nem lehet és azt a posta megsemmisíti. — Megjegyzem végül, hogy főleg a gyorsan romló küldemények kézbesítésének biztosítása érdekében ajánlatos azokba a czimíratnak összes adatait tartalmazó másolatot elhelyezni, hogy ennek alapján a tartalmát az esetben is kézbesíthető legyen, ha a külső czimírat a csomagról a szállítás közben leválik.

Ápolási díjak. A belügyminiszter a rimaszombati vármegyei közpórházban 1 korona 38 fillérben, a rosznyói kórházi nyilvános jellegű kórházban pedig 1 korona 50 fillérben állapította meg 1904-re a napi ápolási díjat.

A rosznyói Kósa-Schopper-féle nyilvános jellegű kórház 1903-ik évi működéséről dr. Ruber József igazgató kiadta a gondosan összeállított jelentést, melyből megtudjuk, hogy a múlt évben összesen ápolatott 408 fi és 293 nő, összesen 701 egyén. 10 el több mint 1902-ben. Az ápolási napok összege 23197 volt, 2748-al több mint 1902-ben. Egy egyénre átlag 33 ápolási nap esik s egy napra átlag 63 beteg. Legtöbb beteget januárban (73), legkevesebbet augusztusban (32) vettek fel. Gyógyultak a betegek közül 55.6%, javult 18.7%, gyógyulatlan 6.7%, meghalt 9%, további ápolás alatt maradt 1904-re 10%. Az összes ápolatott között 472 volt gömörmegei illetőségű. A betegedési esetekről a statisztikai kimutatást dr. Auerbach Lajos másod-orvos, az adminisztrációról szóló részt pedig Fodor István gondnok állította össze. Műtét alá került 89 beteg, ezek közül 65 gyógyult, 16 javult, 2 nem gyógyult, 4 meghalt, 2 további ápolás alatt maradt. A kimutatás végén vannak a pénztárra és jövedelemre vonatkozó adatok.

Tanonc- és segédmunkakiállítás Miskolcon. Egyszerű munkakiállításról van szó, melyen iparosítják, segédek, tanoncok és gyári munkások képzésüknek kerülnek szemlére, bemutatva környekünk jövőjének iparosítottjának munkára teremtését. Értjük itt a miskolci kereskedelmi és iparkamara által a folyó év augusztus havában Miskolcon rendezendő tanonc- és segédmunkakiállítást, melynek sikere anyagilag biztosítva van a kormány és kamara támogatásával. A siker másik feltétele természetesen a kiállítók kezeibe van létvé. E tekintetben a kamara méltán számíthat a szaktestületek, mesterek buzgó támogatására, a kik lelkes buzdítói legyenek az ifjaknak, hogy minél több kiállító, minél szebb tárgyakkal szálljon síkra. Ösztönözze őket ama leg-szebb erkölcsi diadal kivívhatása, mely nemesebb minden anyagi eredményénél. A versenyzők kiválóságai különböző okmányok, elismerő levelek és jutalompenzeken rész-sülnek a kézi ügyesség és szorgalom jutalmául.

Nyugtázás. A nyustyai magyar olvasókör f. hó 4-én könyvtára gyarapítására rendezett mulatságon fel-fizettek: Bihary Géza 4 kor., Tószegi Freund Salamon, Kellner Adolf, Hrebeuda Ágost, dr. Hruska János 2-2 kor., Demeter Márton, Kemény Sámuel, Frenyo Daniel, Steinhausz Béla, Purjesz Ignac, Solsz Ádám, Hegedüs, Bihary Aladár és Szlatinszky Eudre 1-1 koronát.

Keresztény kereskedő-segéd

fölvétetik egy keresztény rőfös, divat- és rövidáru-üzletbe. A tót nyelv bírása megkívántatik. — **Czim** a kiadóhivatalban

1-2

Hirdetés.

Rimaszombatan, **Jánosi-utca 38. sz. alatt** a vásártérhez közel fekvő emeletes házban az emeleti lakás 1904. évi **május hó 1-től bérbeadó**; de maga az egész ház, tagas udvar és a Rima folyóig terjedő rendezett **gyümölcsös és veteményes kert** szabad kézből örök áron is **eladó**. **Szerényi János**

Eladó ház.

Rimaszombatan, a **Kossuth Lajos-utca 41. számú ház**, szép rendezett nagy kerttel szabad kézből eladó — Venni szándékozók forduljanak **Andrási László** fényképész tulajdonoshoz.

Meghívás.

A Nagyrőczei Népbank R.-Társaság által 1904. évi **május hó 1-én**, d. e. 10 órakor az intézet saját házában megtartandó

rendkívüli közgyűlésére

a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Könyvelő választás.
2. Tisztviselők fizetésének és nyugdíjainak rendezése.
3. Kegydíjak teletti határozathozatal.
4. Esetleges indítványok.

Tisztelettel:

Nagyrőczei Népbank R.-Társaság.

Kiadó lakások.

Tamásfalán (a volt Molnár Lajos-féle házban) **két lakás**: az egyik 4 szobás, a másik 2 szobás, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel **1904. év május hó 1-től** bérbe kiadó. — A lakások megtekintése, valamint a feltételek iránt értekezhetni lehet **Szabó József** mészáros tulajdonossal. 10-*

Ház eladás.

Rimaszombatan, a **Deák Ferencz-utczában** egy ház szép nagy bolttal öök áron eladó. — Venni szándékozók felvilágosításért forduljanak **Neumann Armin** fűszerkereskedőhöz.

A „Tomba”-szállodában

Gede István vendéglős kitűnő minőségű **putnoki ó-bort** — utczán át kimérve — literenként 30 krért árusít. 11-*

Nagyobb I. rendű gulyalegelő

jó és elegendő vízzel haszonbérbe kerestetik. Ajánlatok **Emődi Vilmos Nagyszécsény** küldendők. 3-3

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Vagyonbukott **Kiszely József** putnoki kereskedő csödtömegéhez tartozó és a csődleltár 1-770. valamint a pótleltár 1-11. tételszám alatt felvett, összesen 8617 korona 95 fillér becsértékű és 13258 korona beszerzési áru, különféle fűszerárak, borok, esemegék, bolt és pinezeberendezés a csödválasztmány határozata folytán írásbeli zárt ajánlat, esetleg szóbeli árverés útján egy tömegben eladatnak, miért is a venni szándékozók felhivatnak, hogy 800 korona bántapénzzel ellátott zárt ajánlataikat folyó évi **május hó 3-án** déli 12 óráig alólírott tömeg-gondnoknál nyújtsák be.

Az ajánlatok elfogadása tárgyában a csödválasztmány folyó évi május hó 3-án délután 2 órakor Putnokon a városháza termében fog határozni, esetleg szóbeli árverést tartani

Vevő tartozik a megvett árukat és felszerelést azonnal átvenni s a vételárakat azonnal kifizetni. A vételi illetéket vevő viseli.

Az áruraktár és a csődleltár alólírott tömeggondnok közbenjöttével a délutáni órákban Putnokon megtekintethetők.

A leltári tárgyak értéke, mennyisége és minőségeért a csödválasztmány felelőséget nem vállal.

Kelt Putnokon, 1904. április 15

Dr. Dienes Gyula ügyvéd, csödtömeggondnok.

12 forint

Rendkívüli olcsóság!

Valódi alpacca evőkészlet 6 személyre, mely áll: 26 darabból

12 forint,

valamint mindennemű órák ékszerek és valódi ezüstök **mélyen leszállított árban kaphatók**. — Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Magy. kir. osztálysorsjegyek „Török” bankházából nálunk kaphatók.

TIGERMAN és ENYEDI

órák és ékszerek Rimaszombatan

12 forint

Hirdetmény.

504. sz. — A magy. kir. igazságügyminiszter 1904. évi január hó 18-án kelt 15700/902 I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy a tornallyai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Putnok** nagyközség határában levő „Fetősor” dűlőben fekvő s a telekkönyvi atalkítás alkalmával közbejött telekkönyvezési szabálytalanság következtében 25-53 régi és 1120-1145 új hrszámok alatt kétszeresen telekkönyvezett ingatlanok kiigazítása s a tényleges birtokosok nevére leendő felvétele czéljából az 1892. XXIX. t. cz. s illetve az 1893. évi 19661. I. M. és a 15700/902. I. M. számú igazságügyminiszteri rendeletben szabályozott eljárás fogantatosítottassék.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett nagyközségben **1904. évi május hó 4-én** d. e. 9 órakor fog kezdődni. — Ennélfogva felhivatnak:

1. Mindazok, a kik a telekkönyv czélbavett kiigazítása által érdekelve vannak és okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a helyszíni kiküldött bíró előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt annál bizonyosabban jelenienek meg és az előterjeszt seiket igazoló okiratokat mutassák fel, mert a kiigazítási tárgyalás ügygondnok közbenjöttével elmaradásuk esetén is meg fog tartatni és a kiigazítás tekintetében a hivatalból kiderített tényállás alapján fog intézkedés tétetni.

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t. cz. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. 7. és 9. §§ ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda has-anak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törleszt kérelmezik, illetve, hogy törleszt engedély nyilvántartása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság — Tornallya, 1904. márczius hó 8-án.

3-3

Basilidesz, kir. aljárásbíró.

Csongrádi bor

legjobb minőségben, házhoz hordva literenként 24 krért kapható:

GÖMÖRI EDE vendéglőjében.

Árverés.

A rimaszombati takarékpénztárban az 1903. évben **ki nem váltott** és meg nem hosszabbított **arany, ezüstnemű s értékpapirokból** álló kézi zálogtárgyak folyó évi **május hó 6-án** délután 2 órakor a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombatan, 1904. április 14-én.

1-2

Az igazgatóság.

Eladó ház.

Az **Andrássy-ut 17. szám** alatti földszinti lakóház — szolid épület és kényelmes berendezésű lakosztály — 4 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara és melléképületek; az udvar végében egy **nagy kert** nemes gyümölcsfákkal beültetve. Továbbá az épület hosszában **egy puszta telek** együttesen, esetleg külön is eladó.

Ertekezhetni lehet ugyanott a bennlakó **tulajdonosnéval**.

1-*

Pályázat.

A **Nyustya** község kebelében fenntartott nyári gyermek-óvoda vezetésével megbízott **óvónő állása** ki-nevezés folytán megüresedvén, erre ezennel pályázat nyit-tatik.

A megválasztandó kötelessége — mint bármely ren-des óvodánál is — a kezére bizott 70-80 gyermeknek lelkiismeretes gondozása, tisztán magyar nyelvű és szel-lemű vezetése. — Fizetéseül havonta előre fizetendő 50 korona és külön dajkatartásra havi 16 korona biztosít-tatik.

Az állás folyó évi **május hó 1-ére** mindenesetre betöltendő.

Jelentkezni lehet — óvónői képesítés nélkül is.

Az egyszerű jelentkezés alakjában megírt kérvény „Nyustya” községi kisdudóvó felügyelő-bizottságára” czi-mezve, alólírottául nyújtható be.

Kelt Nyustyan, 1904. április hó 16-án.

Kolbenheyer József, tel.-biz. jegyző.

Kocsigyártó és kárpitos.

Alólírott tisztelettel hozom Rimaszombatan város és vidéke n. é. közönségének tudomására, hogy a folyó évben Rimaszombatan letel-pezdve a **Lozoncz-utca 13. szám alatti Stelkovich-féle házban**

kocsigyártó és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol minden e szakba vágó mun-kálatok jutányos ár mellett gyorsan és kifogástalan pontos kivitelben készítettnek.

Raktáron tartok különféle **kész kocsikat**; ajánlkozom mindenféle javítási munkára, ugymint: kocsik borítása és fényezésére, butorok kárpitozá-sára, valamint díszítésekre is.

Magamat és szolgáltatás-készségemet midőn tisz-telettel felajánlani szerencsém van, szíves pártfogást és számos megrendeléseiket kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombatan, 1904. április hó.

MELCZER VIKTOR,

kocsigyártó és kárpitos.

1-*

Hirdetmény.

250. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósg 1904. évi Sp. I. 41/3. számú végzése következtében **Dickmann test-vérek** javára **Groszberger Ignác** ellen 105 kor. 85 fill. s járuléka erejéig 1904. évi április hó 8-án fo-gantatosított kielégítési végrehajtás útján felül- és lefo-galt és 815 kor. 64 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, bolti árak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósg 1904. V. 238/2. számú végzése folytán 105 korona 85 fillér tökekövetelés, ennek 1903. évi április hó 4-ik nap-jától járó 5%-os kamatai és eddig összesen 66 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig **Nyustyan** alperes házában leendő eszközzésére **1904. évi április hó 27-ik napjának** d. u. 1 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzés-sel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §§ ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becs-áron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § ér-telmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombatan, 1904. április hó 14-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.